

**Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!**

Izšla vsaka srede.
Narodnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirane
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

**Vsakdo vlija
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!**

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštini hranilnici
št. 14.194.

Dr. I. Rosina:

Svetovna agrarna kriza.

II.

Poskušali smo podati kratek pregled na polju povišne agrarne produkcije in konsu-
ma. Videli smo, da je situacija zemljedelstva,
ki je bila v znamenju zakona o potroških sta-
bilna (trdna, stalna), postala pod vplivom ka-
pitalizma labilna (nestalna, spreminjajoča) in
se zakolebala posebno po vojni pod vplivi
zunanjih sil, ki so povzročile, da bi konsum
in produkcija ostala vsaj približno enaka.

Vprašanje je: kaj naprej?

Ali ne gre tu morda za tako mogočne
svetovne gospodarske pojave, da jim sploh
ne bo moči priti v okom? Ali ni pri stalno
rastoči izdatnosti agrarne proizvodnje raču-
nati s stalnim poslabšanjem situacije (polo-
žaja, stanja) poljedelstva? Kajti gotovo eks-
istirajo na strani produkcije tendence (težnje)
prehitevati potrošno konsumno sposobnost
odj. malcev. In zvišanju ponudbe odgovarja
padanje cen.

Res je, da je mogoče potrebo, odnosno
potrošnjo v gotovih zemljah še mnogo zvišati.
To predvsem v zemljah, kjer se doslej pre-
bivalstvo še nezadostno prehranjuje. Sem
spadamo pač tudi mi Jugoslovani. Toda v Se-
verni Ameriki, v Angliji in Nemčiji kaže ve-
likost konsuma vendar že dolgo približno isto
višino. Gre tu bolj za prevrat v korist užitni-
skih rastlin, kakor za absolutno zvišanje po-
trošnje. In pri zemljah z nezadostnim preživ-
ljanjem prebivalstva je treba najprej zvečati
njega kupno moč, k čemur zopet treba veliko
časa.

Na drugi strani je omejeno tudi število
ljudi, to je konsumentov. Zemlje z naseljeno
germansko raso tako v Evropi, kakor v Ame-
riki kažejo znatno padanje porodov. Po
mnenju dr. Rittera ne bosta pri današnjem
stanju razvoja prebivalstva glavna kupca
agrarnih proizvodov Anglija in Nemčija, ako
bode njih lastno zemljedelstvo držalo korak
z razvojem in ostalo konkurenčno sposob-
no da ne bosta prišli več v poštev kot važna
odjemalca na svetovnem trgu. Veliko kon-
sumno sposobnost pripisuje dr. Ritter edino
južni in vzhodni Evropi, latinski Ameriki (ju-
žni) in južni ter vzhodni Aziji.

Kmet in tovarnar.

Bodi temu kakorkoli, gotovo je, da ima
ob vedno silnejšem pronicanju kapitalizma
tudi v agrarno gospodarstvo, zemljedelec da-
leko težje stališče od industrijalca.

Zemljedelško podjetje se ne da zausta-
viti v trenutku in potem ob ugodnem trenu-
tku zopet hitro spraviti v obrat. Zaustavitev
tovarne je prehodna mera, zaustavitev agrar-
nega podjetja nekaj definitivnega, zvezanega
s čisto drugimi žrtvami in večjimi izgubami
kot pri industrijskem podjetju. Kajti zemlje-
delško podjetje počiva na bioloških (življenj-
skih) procesih, na posebnostih zemlje, ki se
jim ni moči upreti.

Zato bo kmet tudi ob najslabših predpo-
stavkah, posebno tam kjer gre za lastno po-
trebo, nadaljeval s proizvodnjo, četudi v last-
no škodo in tujo korist. To je baš tipično za
zemljedelstvo, da kljub prodiranju kapitaliz-
ma, ga vendar zadostno ne obvlada in skoraj
obvladati ne more. Naturnemu razvoju gospo-
darstva, ki vede tudi v zemljedelstvu nujno
k kapitalizmu, pa bi bilo zastoj se upirati. Te
sanje ruskih predvojnih slavjanofilov so že
davno ovržene. Treba se spoprijazniti z real-
nostjo, ki pelje — da jo tako imenujemo — k
amerikanizaciji tudi v agrarizmu.

Treba torej — kolikokrat to slišimo — pre-
iti k bolj intenzivnemu načinu obdelovanja
zemlje, treba pazno in z očesom za svetovni
trg izbirati zemljedelške rastline in uravna-
vati k temu tudi svojo produkcijo. Toda pro-
rokovanje in v tem primeru nasvetovanje je
kaj nehvaležna in kočljiva zadeva. Niti, da
sem kmetijski strokovnjak, se ne bi upal.

Zintenzivirati (ojačiti, povečati z napred-
nejšo obdelavo zemlje) poljedelsko produkcijo
pomeni povečati znatno tudi stroške pro-
izvajanja. Zato se po znanem zakonu intenzi-
ficiranje zemljedelstva izplača komaj, ako je
cena produktu dosegla gotovo višino. Pri da-
našnjih cenah večine kmetijskih proizvodov bi
menda vedla samo do še večje izgube. Ome-
jiti produkcijo z ozirom na nepovoljnost na
svetovnem trgu pa je zopet možno le, če je
že dosežena gotova intenziteta agrarnega go-
spodarstva. Tako, da tudi tukaj pridemo zo-
pet nazaj v začarani krog ali po naše na to-
čko, kjer se pes v lastni rep grize.

Sploh je pa tako umetno, sistematično
razširjevanje ali omejevanje proizvodnje pri
zemljedelstvu silno težko izvesti. Edino po-
nekod v Sev. Ameriških državah se je to z
uspehom poskusilo.

Pri zemljedelstvu ne gre za nekaj stotin,
tisočev in trgovsko-gospodarsko visoko na-
obraženih tovarnarjev ali njih ravnateljev. Tu
gre za milijone samostojnih malih podjetij,
katerih rokovoditelji so mnogo manj naobra-
ženi, ki se mnogo težje gospodarsko organizi-
rajo, mnogo težje pridejo do kreditov in ka-
pitala, težje branijo svoje pravice in težje,
mного težje dosegajo gospodarsko-politični
vpliv na zakonodajo.

Kmetijstvo in država.

Ravno pri zemljedelstvu pa je država,
od katere edine lahko v večjem pričakuje
zemljedelec odločilne pomoči. Predvsem v
podpori strokovnemu šolstvu, pri podpori in
dovrševanju produkcijske tehnike, posebne
pa v carinski in trgovski politiki. Koliko na-
prej je zemljedelcu-kmetu tukaj industrijal-
ec in trgovec!

Saj so komaj v zadnjih desetletjih v ve-
čini zemelj osnovane samostojne gospodar-
ske organizacije poljedelcev, ki se ne omeju-
jejo le na vprašanja produktivne tehnike,
temveč skušajo najti tudi primeren gospodar-
skopolitični vpliv. Še v prvih desetletjih 19.
stoletja manjka vsakega smotrenega agrarno-
političnega sistema. Agrarna politika, ki naj
služi v podporo zemljedelški produkciji, je
pridobitev komaj 19. stoletja.

Gotovo je, da posamezne trgovskopolitič-
ne obrambne mere posameznih zemelj v ko-
rist zemljedelstvu same na sebi še niso v sta-
nu trajno uspešno se zoperstaviti pojavom
krize, ki ima svoj vzrok v svetovnem gospo-
darstvu. S takim postopanjem dotičnih držav
na dolgo časa se svetovna gospodarska situa-
cija le slabša. Kajti na ta način se samo zvi-
šuje tuzemska produkcija ravno onih pro-
duktov, ki stoje že itak v znamenju neravno-
vesja med svetovno proizvodnjo in svetovno
potrošnjo. (N. pr. Nemčija, Češkoslovaška s
svojimi zaščitnimi agrarnimi carinami.)

Pač pa je vsaj začasno mogoče s takimi
— posebno carinskimi — merami zboljšati
situacijo zemljedelstva, tako dolgo namreč,
dokler ne začno učinkovati obrambni proti-
ukrepi prizadetih sosednih zemelj. Baš tukaj
vlada pač še neverjetna nezmožnost posamez-
nih narodov, da bi se medsebojno sporazu-
mili in izravnali medsebojne koristi.

V najnovejšem času vidimo poskuse ag-
rarnih držav z medsebojnim sporazumom in
enotnim nastopom ojačiti svoje stališče na-
pram industrijskim agrarno-uvoznim državam
evropskega zapada in severa. Dr. Ritter je
napram tem težnjam (agrarne konference v
Bukarešti, Varšavi) in poskusom zelo skep-
tičen (nezaupljiv). Toda to je vprašanje in
razmotiranje zase.

Stari grehi pojačavajo krizo.

Pri nas gotovo ni ta, doslej najtežja zem-
ljedelška kriza samo posledica svetovne. —
Mnogo je tu lastnosti starih grehov. Intere-
santne so tu številke, ki jih je iznesel na ne-
davnem zborovanju kmetске zveze gosp. Bro-
dar. Cene kmetjskih pridelkov niso padle na-
pram predvojnimi že same po sebi, one ima-
jo tem manjšo kupno moč tudi še radi povi-
šanja cen industrijskih proizvodov, ki so pri
nas (ne v svetu!) napram predvojnimi še po-
rasle!

To ima svoj vzrok v prekomerni carin-
ski zaščiti, ki jo je skozi deset let pri nas už-
vala industrija. Danes se sicer že govori o
spremembi carinske zaščite, do katere bo go-
tovo tudi prišlo, toga še danes delajo pod pla-
ščem carinske zaščite pri nas nekatere iz-
zmed industrij z naravnost neverjetnimi do-
bički. Kajti naša domača industrija — toda
kapital je itak po ogromni večini inozemski
— je povišala cene ne na normalni nivo stro-
škov proizvodnje in primerne podjetniške-
ga dobička. Cene so postavljene baš malo pod
ono ceno, ki jo mora nastaviti inozemski u-
voznik, če plača vso carino in še prevoz do
meje.

Upajmo, da bo tukaj došlo kmalu do spremembe carinske tarife, o kateri nameri se že mnogo govori in ki je kmetijstvu nujno potrebna.

Samo na ta način ter morda vendar z upehom izvedenega nastopa agrarnih držav Podunavja bo mogoče kritično gospodarsko situacijo našega jugoslovanskega kmetstva

izboljšati ter njegovo kupno moč zvišati.

Šele tedaj pa je misliti na bolj intenzivno izrabo naše zemlje ter znatno zvišanje naše agrarne produkcije. Samo na ta način v prihodnjem desetletju lahko računamo na povzročitev trgovine, na nove investicije in na zvečani denarni promet. Sicer ni videti mnogo izhodov.

Da bomo na jasnem!

Naj ponovimo besede izobraženca: »Vsa krivda, da je naše kmečko gospodarstvo tako trhlo, tiči v poklicni zaostalosti. Če bi bil naš narod bolj napreden, bi bilo vse boljše.«

Ker je to mnenje precej razširjeno, pogledajmo, če in v koliko je utemeljeno.

Ne tajimo, da je poklicna izobrazba zelo važen činitelj v gospodarstvu. Tehnika je učinkovito sredstvo, to je nepobitno dejstvo. Ni pa edino orožje. Lahko smo izredno sposobni, to se pravi, da smo v stanu v istem času na istem prostoru čim več narediti ali proizvajati. Kljub temu pa je naš obstoj še vedno ogrožen ali celo v nevarnosti. Le pogledjmo v življenje in videli bomo, da je to resnica.

Če bi bilo naše kmetstvo strokovno bolj razvito, bi, umevno, proizvajalo več in boljše plodove. V tem slučaju bi ponudba narastla. Čim večja je ponudba na eni — v tem slučaju kmet s pridelki — tem manjša je ponudba od druge strani (kupeca). Tako je bilo in je. To se očituje tem bolj, čim več ima kupec opraviti s šibkimi poedinci. Mogoče da bo ponudnik (kmet) deloma na boljšem z ozirom na kakovost svojega blaga. Prav — a vprašanje nastane, če krije ta priboljšek one izdatke (kapital), ki jih je napredni kmet moral imeti (stroji, orodje, gnojila itd.)? Naj navedem čisto konkreten slučaj:

Govoril sem z naprednim kmetom — sadjarjem, ki je že vnovčil svoj pridelek. Na moje vprašanje, kako je zadovoljen z izkupičkom, mi je odgovoril dobesedno tako-le: »Že gre, le svoj trud, prizadevanje in precejšnje izdatke, to moram pozabiti, ker ni plačano. Res sem izkupil za svoje lepo blago razmeroma več kot drugi, a to niti od daleč ne krije moje troške.«

Zato pravimo tako-le:

Oni povišek, ki ga z večjo poklicno izobrazbo dosežemo za svoje blago, je v današnjih razmerah bolj navidezen. Če presojamo to z narodno gospodarskega stališča, iztaknemo (vedno v danih razmerah) v našem slučaju še to zlo:

Na eni strani gre naša vrednost (blago) v tujino v obliki nizkih cen, po drugi pa v obliki narastlih potreb v strokovne svrhe, ker nam jih krije pretežno tujina (stroji, orodje itd.).

Naša strokovnost goni torej v danih razmerah posredno kolo nam sovražnega židovskega in drugega kapitala. Vemo, da bi tukaj znal pasti očitek, da je to izvajanje zgrešeno, češ, da vzporedno s strokovno gre tudi splošna izobrazba. Kdor z večjim zanimanjem plodove ustvarja, jih skuša tudi z večjim zanimanjem vnovčiti. Da, a vsakdo išče le svoj interes in si skuša sam pomagati, najčesteje na škodo drugih. Za to govori praksa celo pri nekaterih zadrugah. Evo slučaj: Kmet se je obrnil na sadjarsko zadrugo z upom, da mu ta blago boljše plača. Motil se je. A ugotovil je še drugo nemoralno zlo: dočim so mu namreč ponudili v pisarni za kg Din 2 in pol, je njihov mešetar plačeval za enako blago Din 2-75.

Pa naj bi bila namesto posameznikov dobro organizirana, enotna kmečka armada, pa čeravno bi bilo vmes $\frac{3}{4}$ in več strokovno zaostalih. Ali bi se jih izigravalo? Njihova beseda in zahteve bi nekaj odtehtale, bodisi,

da bi sami kaj iskali, ali pa da bi jih drugi potrebovali. Njihova pomembnost bi prišla do odločilnega izraza, a to le radi jakosti (organizacije). Samo zato.

Letos je bila ponekod dobra sadna letina. A cene niso bile kljub velikemu povpraševanju ravno tako ugodne. Ugodne so že bile, a za prekupce. Zato so rastle kot gobe po rosi. Vinski mošt gre po takih cenah (3 Din), ki dovolj glasno govore o naši mizeriji. Tukaj ne trpé škodo le revni kmetje, ampak celotno gospodarstvo. To je rop nad najrevnejšim in najšibkejšim, ki ima zelo težke posledice. Če gredo n. pr. naše fine sorte jabolk za 50, 60 in več odstotkov bolj ceno kot bi lahko šle, enako tudi naš 18 odstotni mošt, ni vse v strokovni zaostalosti, pač pa veliko več v neorganiziranem gospodarstvu.

Dokler bodo vladale take razmere, bomo lahko še celo večnost ponavljali o slabih kmečko-gospodarskih in s tem v zvezi seveda tudi narodno-gospodarskih razmerah, pa če bo strokovna naobrazba zelo povoljna.

Narod potrebuje prave vzgoje, da spozna, kdo in kaj je in kaj on kot kmečki sloj predstavlja v socialnem življenju. On potrebuje pouka o odnosih v gospodarstvu med posameznimi socialnimi skupinami in kako mu je gospodariti, da zavaruje svoje interese. Ponovno pribijemo: Kmet mora postati zadrugar ne po volji drugih, pač pa po lastni volji. Le s to kretinjo bo mogoče zdravnavati njegove in naše gospodarske razmere. Ravno toliko mu je treba tudi strokovne izobrazbe.

A ko bomo delali v tej smeri, bomo nehoti trčili na precejšnje ovire, kjer bomo še bolj jasno spoznali zmoto, uvidoma navedeno. Znašli se bomo pred dejstvom, ki jo bomo nazvali socialno krivico. So to ostanki iz grofovskih časov (fevdalne dobe), ki nam nudijo kaj »pestro« posestno sliko in sicer veleposestva s svojimi interesi in kmete s svojimi (ki pa se jih niti jasno ne zavedajo). Med kmeti bomo zopet našli ločitve. Evo sliko:

Od malone 145 tisoč kmetijskih obratov je $\frac{1}{12}$ veleposestev, $\frac{1}{6}$ srednjih, skoraj $\frac{1}{3}$ malih kmetov in skoraj $\frac{1}{2}$ (65 tisoč) bajtarjev.

To stanje ustvarja ono nezdravo razmerje, ki je vedno bolj vidno, in bolj ruši kot pa druži.

Tudi tukaj tiči velik vzrok naših trhljiv kmečkih razmer.

Posnamemo:

Da so naše kmečko-gospodarske razmere tako slabe, je več vzrokov: v pomanjkljivi vzgoji in neizobrazbi kmečke mase, v krivicih socialnega značaja, v politični zaostalosti in končno v svetovni gospodarski krizi.

Največjo izbiro

kuhinjske posode, in to aluminijaste, železne in emajlirane različnih kvaliteta in barv, po najnižji ceni, nudi trdka z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

Ali si že član Kmetijske Matice?

Izjava našega kralja.

Posebnemu dopisniku francoskega lista »Journala« (Žurnala) je dal Nj. Vel. kralj daljšo izjavo in je med drugim tudi pripomnil:

»Ni resnično, da bi bila Jugoslavija Franciji ali kakim drugim državi slepo orodje. Pač so francosko-jugoslovanski odnosi pri srčni in prijateljski. Res je, da se Jugoslavija oborožuje, toda oborožuje se le, ker ima nemajno voljo braniti mirovne pogodbe in sedanje stanje. Naše oboroževanje nima agresivnega, marveč defenzivnega značaja. Geografski položaj moje dežele me sili, da zasledujem s skrbjo in pazljivostjo vse zunanje dogodke, še bolj pa me sili, da vodim previdno politiko miru.«

Veliko kmetско zborovanje v Zagrebu.

Voditelj novega kmetiskega gibanja na Hrvatskem g. Karlo Kovačević sklicuje za 8. decembra v Zagreb kmetско zborovanje, ki bo po svoji obsežnosti in pomenu eno največjih, kar jih je bilo zadnja leta v naši državi.

To zborovanje bo največja in najgloblješa manifestacija ne samo hrvatskih kmetov, temveč celokupnega hrvatskega ljudstva za našega kralja in Jugoslavijo. Danes po 6. januarju 1929 ni več strank in ne posrednikov med narodom in kraljem. Zato se kralj razgovarja potom svojih ministrov naravnost z narodom o njegovih potrebah, težnjah in željah, narod pa manifestira svoje priznanje in odobravanje takega dela, kjerkoli se mu nudi prilika.

Da bo mogel narod javno izraziti svoje mišljenje in pokazati razpoloženje do novega stanja in ustvarjajočega dela, je organiziral seljak Karlo Kovačević veliko narodno zborovanje v Zagrebu na Jelačićevem trgu.

Na to zborovanje pa ne bodo prišli samo hrvatski, temveč tudi slovenski kmetje, ki ne opuste nobene prilike, da ne bi naglasili složnost in vzajemnost z vsemi kmeti v državi ter pokazali trdno voljo in prepričanje, da je bodočnost naše svobodne države najbolj zagotovljena v skupni slogi vsega kmetiskega ljudstva Jugoslavije.

Ministrstvo za promet je dovolilo, uvažujoč ogromen pomen tega zborovanja in težke gospodarske razmere na kmetih, prosto vožnjo po železnici sem in tja, ki velja od 6. do 11. decembra.

Sklicatelj zborovanja g. Karlo Kovačević je izdal za prosto vožnjo posebne legitimacije, ki se dobe za udeležnike iz Slovenije v upravi »Kmetiskega lista«, Ljubljana, Kolodvorska 7. Za udeležnike iz okrajev Maribor d. in l. breg, Prevalje in Slov. Gradca se dobe legitimacije pri g. dr. Igor Rosina, Maribor, Aleksandrova cesta št. 16.

Knjige Kmetijske Matice

bodo v kratkem gotove, na kar se začne z razpošiljanjem. — Kljub ponovnemu opominjanju še vedno niso nekateri gg. poverjeniki vrnili nabiralnih pol. Vsi ti se vljudno naprošajo, da to čimprej store, da ne bo nepotrebnih zamud v pošiljanju knjig. — Letošnje knjige bodo izredno lepe, a tudi obširne. Samo knjiga »Ljudska astronomija« (nauk o zvezdah), ki je edina v slovenskem jeziku, je vredna več, kakor plača član Kmetijske Matice za vse 4 knjige. Cena samo tej knjigi bo v podrobni razprodaji po novem letu Din 48.—! Kdor se pa takoj naroči na knjige Kmetijske Matice, dobi za Din 30.— štiri knjige (poštnina posebej)! — Lepših knjig ne more pokloniti slovenskemu kmetu nihče, zato je v interesu sleherne kmetske hiše, da je naročena na Kmetijsko Matico. Pišite še danes na naslov: Kmetijska Matica v Ljubljani, Kolodvorska 7.

—r. —i.

K medsebojnemu spoznavanju.

Ker nam je vsem jugoslovanskim kmetom potrebno, da se medsebojno spoznamo, bomo v našem listu zaporedoma objavili članke o našem narodu na jugu. — Kljub raznim izletom namreč, ki jih prirejajo poedine pokrajine v svrhu spoznavanja, se vendar še ne poznamo. Pri takih izletih nimamo dovolj časa, da bi pogledali v srce kmeta, da bi ga mogli spoznati po značaju in miselnosti. — To je namreč glavna stvar. Ko bomo našli o značaju in miselnosti dotikajoče se točke, sorodne točke, potem šele bomo mogli reči, da ga poznamo. To je za nas kmete zelo važno iz razloga, ker bomo svoječasnno na podlagi takega medsebojnega spoznanja brez razlike na vero in pleme z kmečko solidarnostjo, kot sorodniki po miselnosti skupno korakali k cilju, katerega smo si postavili, ne samo v našo korist, temveč tudi v korist Jugoslavije, katere temelj smo in tvorimo.

Iz teh razlogov moramo tudi vsak pokret, kjerkoli v državi, ki stremi za tem, da na podlagi plemenskih ali pa verskih razlik od vaja večje skupine kmečkega ljudstva iz mase jugoslovanskih kmetov, globoko obžalovati, ker mi kmetje moremo samo kot kompaktna masa, homogena (enotna) po miselnosti, doseči ono, kar želimo. Če se bomo podali v verska in plemenska taborišča, bomo izgubili na moči in nastalo bo ono, kar je bilo pred 6. januarjem 1929, namreč, da so kmetje v nepojmljivi zaslepljenosti pomagali ljudem, katerim je bil cilj, ojačati svojo plemensko ali pa versko stranko s politično nedozorelimi in nezavednimi kmeti. Ostanimo dobri katoliki, dobri Slovenci, ali ne izgubimo pri tem iz vida, da leži korist kmeta v jugoslovanski kmečki vzajemnosti. — Toliko kot uvod. —

Sledeče vrstice bomo posvetili kmetu na skrajnem jugu naše države — seljaku južne Srbije, ki se je svoječasnno imenovala Makedonija ali pa Macedonija. V starem veku namreč se je Macedonija razširjala v sredini balkanskega polotoka v zapadno-vzhodni smeri od Egejskega do Jadranskega morja. Danes je Macedonija starega veka razdeljena na 4 države, t. j. na Jugoslavijo, Bolgarsko, Grško in Albanijo. Ker so poedini bralci gotovo že slišali izraz »makedonstvujušči«, ne bo odveč, če ga na tem mestu objasnimo. Makedonstvujušči so ljudje, ki so po balkanski vojni (1912—1913), ko je bila Macedonija razdeljena med Bolgare, Srbe in Grke, pobegnili iz srbskega in grškega dela Makedonije v Bolgarsko. Med njimi sta dve struji. Ena hoče, da bi postala Makedonija samostal-

na država, druga pa hoče, da bi se Makedonija spojila z Bolgarsko. Sedaj bodo naši čitatelji razumeli vpade teh ljudi na naše in na grško ozemlje. Danes vlada že red v južni Srbiji. Leta 1919—1923 so pa bili taki vpadi na dnevnem redu in Makedonstvujušči so pobirali davek od seljakov in dati so jim morali tudi hrano. Sedaj, ko imajo seljaki puške, je vsak vpad, razen redkih izjemnih slučajev, skoro izključen, ker ni nikjer v naši državi ljudi, ki bi Makedonstvujuščim pomagali.

Seljaki v južni Srbiji, brez ozira na vero in pleme, je miroljuben. Vsa plemena, to so Slovani, pa tudi Arnauti; veliko je pa tudi števela lastnost, t. j. gostoljubnost. Rad te bo sprejel in delil s teboj, kar ima. Kar se tiče gostoljubnosti, je južna Srbija gotovo na prvem mestu v celi državi.

Po veri so razdeljeni v katolike, pravoslavne in muslimane. Katoliki so večinoma arnauti. V pretežnem številu so pravoslavci Slovani, pa tudi arnauti; veliko pa je tudi števelo muslimanov, to so prejšnji Turki in del arnautov. Jugosrbijanec je pobožen in lahko služi za vzgled prave pobožnosti. Ali eno lastnost ima, ki je posledica razmer, v katerih je živel: nezaupljiv je. Nič čudnega! Do 1912. leta je bil v turški državi z omejenimi pravicami. Po kratki dobi osvobojenja po junaški srbski armadi so ga v svetovni vojni podjarmili zopet Bolgari in Nemci, dokler ni zmagoviti konec svetovne vojne za vedno rešil vprašanje njegove politične pripadnosti. Pa tudi prva leta naše države so ga vznemirjali četniki iz Bolgarije. Pod utiskom zločinov, ki so jih izvrševali makedonstvujušči in katerim se od početka ni prišlo do živga, so postali prebivalci teh krajev nezaupljivi. Vsled tega so zelo oprezni v govoru in vsak korak jim je premišljen. Duša mu je pa blaga in mila. Uboji v Makedoniji so zelo redki. Povsod jih je več kakor v južni Srbiji. Oni niso vroče krvi — trezni so in preudarni. Arnauti-muslimani, ki še niso opustili starega običaja krvne osvete, včasih medsebojno obračunajo, ali tudi to je že popuščeno. Osebna sigurnost torej ni nikakor ogrožena in vse, kar se o tem govori, je jako pretirano ali pa spada v — bajke. Kot dokaz naj služi sledeče: Ko sem se mudil v južni Srbiji, sem na lovu prehodil bitoljske in skopljske ravnice in sosedno hribovje. Sami, daleč od vsakega sela, t. j. od vsake vasi, nisem bil v teku treh let nikdar nadlegovan in to v letih od 1920—1923, ko je bilo v pogledu sigurnosti najslabše. Dandanes pa vlada doli najbolj red.

(Dalje prihodnjič.)

In še enkrat „Kmetska zveza“.

Mi smo nedavno priobčili članek o delovanju »Kmetske zveze«, kjer smo ugotovili, da si »Kmetska zveza« čisto po krivici lasti pravico, govoriti v imenu vseh kmetov Dravske banovine, kajti to pravico ima kvečjemu »Kmetijska družba«, kjer so včlanjeni res vsi člani kot kmetje, ne pa kot kakšni (bivši) strankarji, ki jih po 6. januarju ne bi smelo nikjer več biti. Vprašali smo tudi odgovorne gospode, kaj na tako početje »Kmetske zveze« oni pravijo — odgovorja pa do danes nismo brali nikjer, tudi v »Domoljubu« ne. Zato pa smo zahtevali enako pravico za vse — kajti če sme ena današnja ali pa bivša skupina kmetov imeti poleg »Kmetijske družbe« še svojo posebno »strokovno« organizacijo, mora biti to dovoljeno tudi vsaki drugi skupini! Ali — ali! Kraljevski manifest od 6. januarja je dovolj jasen!

Ista »Kmetska zveza« pa sklicuje tudi v Maribor na dan 10. decembra leta 1930. svoj

občni zbor. Vabilo, objavljeno v »Slovenskem Gospodarju«, se glasi:

Občni zbor Kmetske zveze v Mariboru bo v sredo dne 10. decembra 1930 ob 10. uri predpoldne v Zadrugi gospodarski banki v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, v dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in preglednikov. 2. Naše kmetijstvo v svetovnem gospodarstvu — Ivan Vesenjak. 3. Standardizacija. Vnovčevanje kmetijskih pridelkov — Vl. Pušenjak. Itd.

V tem vabilu so značilna zlasti imena govornikov. Kaj so ti gospodje: Vesenjak, Pušenjak itd. Ali so to res sami kmetje? Kakšna strokovna kmečka organizacija je torej to, kjer nimajo prve in glavne besede kmetje, ampak samo prvaki in veljaki neke bivše in sedaj, po 6. januarju, razpuščene politične stranke? Kaj pravi nadzorna oblast na vse to? Ali velja kraljevski manifest tudi za Dravsko banovino ali ne?

Značilno je tudi to, da se udeležujejo zborovanj »Kmetske zveze« razni banovinski urad-

niki in se pustijo voliti v vodstvo take organizacije. Če pridejo ti gospodje kot strokovnjaki na zborovanje »Kmetijske družbe«, nimamo nič proti temu in je vse to čisto v redu. Toda kaj imajo ti gospodje za iskati v upravi neke organizacije, ki ni splošna, ampak ki obsega le del kmetov? Ali je to v redu?

To so stvari, ki jih po našem skromnem mnenju po 6. januarju ne bi smelo več biti. Če je proglas Nj. Vel. kralja enkrat tukaj, mora tudi veljati in veljati ne samo za enega, ampak za vse! Tudi za tiste, ki niso člani »Kmetske zveze«!

Še enkrat gradba nove ceste Frankolovo—Socka—Dobrna.

Ko smo imeli interesente za gradbo nove ceste Frankolovo—Socka—Dobrna, dne 19. oktobra sestanek, da bi čim prej prišli do te krvavo potrebne ceste, smo med drugim tudi povedali, da je za asfaltiranje ceste v zdravilišču Dobrna denar, za našo cesto ga pa ni. Vemo, da je potrebno utrjevati in asfaltirati ceste, da so sposobne za avtomobilski promet. Mnenja smo pa, da je poprej treba kmetom priskrbeti prometna sredstva, oziroma dobre ceste, potem šele druge asfaltirati. Kako bo pa to izgledalo, da bo tam v topliskem rajonu cesta lepo asfaltirana, četrt ure proč v okolico Vrba bodo pa kmetje do kolena gazili po blatu. Ali to koristi kmečkim interesom? Še en slučaj. Letos je v okolici Selce obč. Frankolovo precej obrodilo sadje in so ga prodali na Frankolovo. Iz Selca pa do Frankolovega je 3 km. Sedaj pa kmetje niso mogli sadja tiste tri kilometre prevoziti, ampak so ga morali peljati v Socko na Novocerkev, Vojnik, Ivenco in potem so prišli šele na Frankolovo, torej so rabili 14 km namesto tri. Ali je to za povzdigo že itak osirotelega kmetijstva? Mislimo, da smemo prositi za eno pošteno vozno cesto, ker sedanje cestne razmere tirajo kmete direktno v propast, ker ne moremo svojih pridelkov ob pravem času spraviti v denar. Mislim, da to ni nikaka zlohotna kritika, če svetujemo, naj se izpeljejo potrebne gospodarske ceste prej nego se bodo druge asfaltirale. Kajti mislimo, da ni vse eno, če propade kmet ali ne. Če bo propadel kmet, bo ž njim vred propadel tudi avtomobilski promet. Vsi zatrjujejo, da je kmet steber države, torej moramo ta steber ustvariti močnega. Če bo steber krhel, bo tudi, kar je na njem nehalo cveteti. Leta 1928 se je govorilo, da je v Lipi v rudniškem prostoru podzemeljska jama. A se je kar hitro pričelo razmotrivati, kako in kdaj bo cesta zgrajena do podzemeljske jame. Kar čez noč so bili načrti gotovi. Ravno tako je sedaj, ko misli mariborska planinska podružnica v Lindeku postaviti turistovsko zavetišče. Se že razpravlja, kje bo boljše izpeljati cesto, da se bo mogoče z avtom voziti v Lindek. Torej v Lindeku se bodo vozili z avtomobili, ti kmet pa gazi po blatu. Pričakujemo, da bodo merodajni činitelji vendarle uvideli potrebo in cesto zgradili. Kmet.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz-Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. — Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz-Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zaupniki, premotrite tekom zime dobro svojo okolico. Dobili boste kmetske domove, kjer še gotovo nimajo »Kmet. lista«, temveč čitajo iz nevednosti še gosposke liste. Poučite take gospodarje in gospodinje, da je v naši banovini samo en in edini Kmet. list, ki je v resnici samo kmetski.

Dopisi

Matena pri Igu. Iz naše vasi se bolj malo sliši, ker živimo v večnem delu in gospodarskih borbah. Pridelkov je dosti, toda kupcev bolj malo. V zadnjem času so delili podpore okoliškim občinam za popravilo potov in to iz fonda okrajne cestne blagajne. Naša občina Iška Loka je nekaj malega že prejela, toda Matena nič, čeprav rabijo našo sosedkino pot vse podkriške vasi za v Ljubljano. Najbrže mora biti tu kakšna pomoč in prosimo, naj se popravi. Avtobus Pečnikar iz Ljubljane ne vozi že dlje časa več zvečer v Podkrim. To večerno vožnjo bomo pogrešali, ker sedaj ko smo prenehali z delom, naš bo večkrat pot silila v Ljubljano. Želimo, naj ostane star vožni red, ki je razobebešen pri Češnovarju, kajti novi je za nas neprikladen, to se pravi, naj se upelje zopet redna večerna vožnja iz Ljubljane—Ig—Mateno—Tomišelj kot prej. Sicer bomo morali opuščati še jutranje vožnje in vpregali svoje konje.

Dopis z dežele. Če se ne motim, videl sem neki dopis v »Domovini« glede malih občin, ki bi se imele priključiti večjim, da naj bi se to ne storilo. In voli naj se le sposobne močje županom. Kolikor poznam razmere, ni v vsch občinah enaka davčna moč. Nadalje, moral bi županom biti voljen le tisti, ki drugo opravi nima. Župan posestnik, trgovec ali obrtnik, tudi če sposoben, moral bi kot davkoplačevalec zanemarjati eno ali drugo pri tolikem delu, ki se danes županstvom nalaga, če bi hotel temu zadostiti.

Škofjan pri Turjaku. Pred par dnevi sta se poročila Rafael Podlogar z gđe. Francko Mikolič iz Zelimljega pri Igu in Tone Mihelič z gđe. Pepco Petelin iz Gradeža. Tone in Rafael že v sredo zapustita nas in gresta v Francijo, kmalu nato pa še mlade žene za njima. Obilo sreče!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V našem sokolskem društvu je postalo zopet živahneje, ker je jesensko delo po večini opravljeno ter ima članstvo več časa; zato se zopet marljivo vežba z vsemi oddelki. Obenem se je ponovno pričelo s pevskimi in tamburaškimi vajami. Telovadbo poseba s posebnim veseljem naša sokolska deca, moška in ženska. Toda ravno sedaj, ko bi vse društveno delo, posebno telovadba dosegla večji razmah, nam bo nedostatek vsaj nekoliko primerne prostora za telovadbo v zimskem času velika ovira, ker bomo v telovadbi vso zimo omejeni na tesno sobo, ki je zlasti za naraščajoče oddelke dece mnogo premajhna. Toda na telovadnico za sedaj še misliti ne moremo, ko pa nekateri vplivni činitelji v našem kraju skušajo sokolsko delo omalovaževati in celo ovirati. Medtem ko v naših listih čitamo, kako v mnogih krajih naše banovine merodajni krajevni činitelji pravilno umevajo veliko misijo Sokolstva, kar se kaže tudi v tem, da dajejo krajevni šolski odbori radevolje sokolskim društvom na razpolago prostor v šoli, se je pri nas dogodilo, da je krajevni šolski odbor izvzemši šolskega upravitelja soglasno odklonil prošnjo našega sokolskega društva za uporabo šolske sobe v prosvetne svrhe, kakor da še živimo v »lepih starih časih«. Kljub temu je pa pri nas vendar še dokaj uvidnih ljudi, med njimi staršev, katerih deca telovadi v naših vrstah, ki so spoznali, da je mnenje, ki se je od izvestne strani širilo o Sokolstvu — krivo. Kdor pa še do danes ni prišel do spoznanja, da je jugoslovanstvo in sokolska ideja eno in isto, se bo imel priliko o tem prepričati ob proslavi državnega in sokolskega praznika — 1. decembra, ki se bo vršila v nedeljo, dne 30. novembra popoldne, z akademijo in bakljado.

Gnojilni poizkusi v kranjskem okraju.

Z ozirom na »dopis z dežele«, objavljen v Kmetiskem listu 19. novembra t. l. glede letošnjih tekmovalnih gnojilnih poizkusov v kranjskem okraju, je ugotoviti, da se je g. dopisnik v svojih trditvah spustil nekoliko predaleč. Napačno je govoriti, da kmet »žrtvuje« denar za umetna gnojila, kajti z nakupom umetnih gnojil ničesar ne žrtvuje, temveč le pridobi in le v prav slabem izjemnem slučaju ne pridobi, a tudi nič ne izgubi. To velja seveda za tiste posestnike, ki umetna gnojila pravilno uporabljajo po najnovejših izkustvih, še najbolj na podlagi lastnih poizkusov. Ni res, da se umetna gnojila ne izplačajo, temveč prinašajo kmetu tudi še danes pri vsem podcu cen za kmetijske produkte prav lep čist dohodek, ako jih preudarno uporablja in družji uporabo umetnih gnojil tudi z drugimi odločilno važnimi ukrepi, predvsem uporabo dobrega semena, moderno obdelavo zemlje, setev, itd. Da je temu tako, so potrdili ravno letošnji poizkusi v kranjskem okraju, dasiravno je bilo med njimi večje število nerabnih in med uspešimi tudi nekaj nezanesljivih. Saj je vendar namen poizkusov, da se kmet sam prepriča o njihovi izdatnosti, tega ni bilo potreba še enkrat povedati. Dopisnik naj ve, da je ni prireditve, pri kateri bi bili zadovoljni vsi kmetje, ve naj pa tudi, da tudi prireditelji niso mogli biti letos zadovoljni z vsemi poizkusi, niti z vsemi poizkusniki, ker je bilo med njimi lepo število takih, ki pomen poizkusov niso docela zapopadli in ki so se kot poizkusniki prav slabo obnesli. Isti bodo odpadli iz prihodnjega poizkusnega krožka. Dopisnik pravi, da je bilo premalo kontrole. To je res in tudi naravno, ker je zadostna kontrola pri 44 poizkusnikih, ki delajo 120 posameznih poizkusov, s strani ene ali dveh oseb nemogoča pri danih razmerah. V takem slučaju bi moral biti vesten in pošten poizkusnik kontrola samemu sebi, če mu je kaj za stvar. Sicer pri drugem krožku bo itak odpadla najmanj polovica dosedanjih poizkusnikov in bo potem kontrola olajšana. Pisec bi moral vedeti, da je bil letošnji poizkusni krožek predvsem prvi poizkus te vrste, bil je le poizkus krožka, z namenom, da pokaže nedostatke in napake ter smernice za bodoče, v krožkih organizirano delo. Naj dopisnik le pogleda v Nemčijo, kjer delajo stoteri poizkusni krožki že desetorico let in videl bo, da se tudi tam pojavljajo še zmirom hibe, ki jih organizatorji seveda vestno odstranjujejo. Kot prvi poizkus krožka je izpadel kranjski krožek nad pričakovanje dobro.

Kmetovalci in organizatorji, vsi zbiramo podatke in izkušnje leto za letom, z najboljšim namenom, da jih uporabimo za izboljšanje kmetijstva. Zato je vedno dobrodošla vsaka odkrita beseda ali nasvet ob pravem času in na pravem mestu, ker se drugače resne ljudi le bega in moti stvarno delo.

J. Sustič.

Žepni Kmetijski koledar za leto 1931

bo kmalu razprodan. Kdor želi imeti naš najboljši žepni koledar, naj si ga takoj naroči pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, ker bo sicer moral dobiti odgovor, da mu ni več mogoče postreči. Cena v platno vezanemu izvodu je Din 12.—, po pošti Din 13.—. Razprodajalci imajo popust: vsak peti izvod brezplačno.

Za smeh.

Janez: Jaz in moja sva eno.
Jože: Jaz in moja stara sva pa deset.
Janez: Kako je to mogoče?
Jože: Takole. Moja žena je ena, jaz pa poleg nje — ničla.

Novice

Mednarodni agrarni kongres v Pragi. XV. mednarodni agrarni kongres, ki se kot ostali poljedelski kongresi, vrši v rednih dveletnih presledkih in ki ga sklicuje internacionalna agrarna komisija v Parizu, se bode vršil v Pragi v dneh od 5. do 8. junija 1931. Kongres je razdeljen na 7 sekcij in sicer: 1. agrarna politika in poljedeloznanstvo, 2. poljedelski pouk in propaganda, 3. poljedelsko združništvo, 4. gojitev rastlinstva, 5. gojitev živalstva, 6. poljedelska industrija in 7. žena na deželi. Vsaka sekcija bo obravnavala dve do tri glavne teme. Predavali bodo odlični strokovnjaki iz raznih držav, ki bodo zlasti posvečali pozornost aktualnim vprašanjem in se skušali prilagoditi praktičnim potrebam. V zvezi s kongresom se bodo vršili razni enodnevni in trodnevni izleti ter celodržavna ekskurzija, koje namen je seznaniti se s poljedelskim in nacionalnoekonomičnim razvojem Češkoslovaške republike, zlasti pa tudi s turističnimi zanimivostmi kot so znana kopališča (Karlove Vary, Marijanske Lazne, Tatry itd.). Interesantom bo dana prilika, da se seznanijo ne samo z eno izmed važnih poljedelskih panog, temveč s celokupnim poljedelstvom češkoslovaške države, ki je v mnogem deležno svetovnega slovesa.

Roparski napad nad Vrhniko. Vrhnški trgovec Jože Grom ima v Logatcu podružnico, kjer ponavadi prebiva čez dan, zvečer se pa vrača na Vrhniko z motorjem. Ko se je v petek zvečer preteklega tedna zopet peljal domo, da so odločujoče vplivali na volitve vsa dva bandita, ga vrgla z motorja in mu pokradla nekaj paketov in denarnico s 4000 dinarji. Po izvršenem zločinu sta izginila v temno noč, trgovec je pa hitro sedel na motor in prijavil roparski napad orožnikom. Ti so takoj drugi dan uvedli obširna zasledovanje in v bližini roparskega napada našli ukradene zavoje, zločincev pa še niso izsledili.

Za zimo je treba novih čevljev,

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v **Trebnje** v trgovino **IVAN A. GROSEK** — tam bode kupili najboljše gornje usnje in najboljše podplate po znižani ceni.

Davčne olajšave za obrtnike. Zveza obrtniških društev kraljevine Jugoslavije je razposlala vsem članom okrožnico o možnosti olajšave plačevanja davkov. Prošnje rešuje individualno davčni oddelek ministrstva financ.

Poprava mostu. V ponedeljek so pričeli popravljati most čez Soro v Medvodah. Most bo za promet zaprt za dobo enega tedna.

Za zimo je treba gorke obleke,

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v **Trebnje** v trgovino **IVAN A. GROSEK** — tam imate letos priliko kupiti vsakovrstno blago za obleke po zelo znižani ceni. Izbira v moških in ženskih štofih je res velika. — Na novo: gotove obleke in zimski površniki!! Moje geslo je: Dobro blago, — veliki promet — mali dobiček.

Otrok zažgal gospodarsko poslopje. V Rečici ob Paki je zažgal 4-letni otrok posestnika Franca Železnčarja gospodarsko poslopje pri domači hiši. Gasilci so ogenj omejili in preprečili, da se ni razširil še na ostala poslopja. Koliko požarov so povzročili že letos otroci in še vedno premalo pazijo na nje.

Avto zgorel. Pretekli četrtek se je hotel peljati v Ljubno na Gorenjskem škofjeloški šofer g. Anton Ješe. V svoj lep in okrog sedemdeset tisoč dinarjev vreden avto je vzel še dva oficirja iz škofjeloške garnizije. Ko so pripeljali sredi pota do Kranja, ni hotel avto nikamor več. Šofer ga je skušal spraviti naprej ter je preizkuševal motor. Nenadoma je planil iz bencinskega rezervarja plamen, ki je v hipu uničil cel avto.

Svoja ljubici prerezal vrat. Pretekli petek zvečer je z britvijo prerezal vrat v gozdiču nad Dobravo pri Domžalah posestnik Ivan Hribar iz Goričice pri Ihanu svoji ljubici Ivanki Kavka. Ljubavno razmerje med njima je precej dolgo trajalo in ni ostalo brez posledic. Ivanka je zanosila in Hribar se je je hotel takoj znebiti. Najprej jo je nagovarjal, da bi se poročila z nekim drugim fantom. Ko tega ni hotela, jo je poslal v Ljubljano k zdravniku vprašat, če je res v drugem stanju. Zdravnik ji je to potrdil. Ivanka se je v petek vračala domov in se zvečer sešla s Hribarjem nad Dobravo pri Domžalah. Nekaj časa jo je ljubimkoval, nato pa potegnil britev in jo hotel zaklati z besedami: »Hudič naj vzame vse skupaj. Prerezal ji je vrat, toda k sreči ni zadel glavne žile. V hudi borbi se je nesrečnica znebila zločincea in zbežala do prvih hiš v Ihanu. Vsled temne noči ji Hribar ni mogel slediti. Ivanko so še isto noč prepekljali v ljubljansko bolnico, Hribar se je pa

drugi dan sam javil policiji, ki ga je izročila sodišču.

Mladi vlomilec. V Ptujju je bilo izvršenih nekaj predrznih vlomov, ki so jih izvršili trije mladi 13-letni šolarčki. Prav predrzen vlom so izvršili v hiši vdove Terezije Kazimir in odnesli mnogo zlatnine in drugih vrednih predmetov za 25.000 dinarjev vrednosti. Drugi vlom pa je bil izvršen v okoliško šolo, kjer so pobrali razne šolske potrebščine. Policija je po marljivem zasledovanju prišla na sled mladim tičkom, pri katerih so našli še vse pokradene predmete, katere so povrnilo oškodovanim strankam. Kje tiči vzrok izprijenosti mladih pobalinov, bodo morali dognati starši, šola in sodnik, če jih hočejo še spraviti na prava pota.

Beograjska visokošolska knjižnica šteje sedaj 230.000 knjig. Kako naglo raste bogastvo te knjižnice, se vidi iz tega, da je imela pred dvema letoma komaj 60.000 knjig.

Novorojenček v cekarju. V Savo je vrgla neka neusmiljena mati nekaj dni staro dete ženskega spola, potem ko ga je zavila v domače platno in položila v slamnati cekar. Cekar z ubogim otročičkom se je zapletel v vrbovo grmovje ob bregu Save v bližini krškega mostu. Orožniki zasledujejo brezdušno mater.

Divjega mrjasca je ustrelil gostilničar Ignac Lubej v Podlogu pri Pilštajnu. Tehtal je 193 kg, Naletel je tudi na svinjo s petimi mladiči, a ta mu je ušla.

2000 oralo zemlje je odplavila Drava v povojnih letih samo v občini Virje gurgjevskega okraja. Kljub temu pa težko prizadetim kmetom še ni odpisan zemljiški davek, ki ga plačujejo od uničene površine. Sedaj pričakujejo, da se bo vendarle enkrat zadeva uredila in davek odpisal.

Nove določbe za zasebne trtnice in drevesnice. Uradno poročajo: Ministrstvo za kmetijsko gojbo je izdalo na osnovi zakona o gojitvi in pospeševanju vinogradov okoli 50 pordil za nove privatne trtnice in sadne drevesnice. Prodajati smejo posestniki teh trt in drevesnic samo na področju svoje banovine in to pod kontrolo banovinskih organov. Razentega so dolžni naznaniti pri vsaki prodaji številko, vrsto in kvaliteto dreves in trt. Če njihovi podatki ne odgovarjajo resnici, bodo morali nositi materijelno in moralno škodo.

Vlom v Sarajevu. V ravnateljsko sobo ženske gimnazije v Sarajevu je bil izvršen drzen vlom. Tatovi so navrtali železno blagajno in odnesli iz nje nad 150.000 dinarjev vrednosti.

Huda nesreča kmečke družine. V nedeľjo 16. t. m. je nastal ogenj v hlevu posestnika Antona Debelaka na Rodnah pri Rog. Slatini. Z vseh strani so prihitali ljudje na pomoč. Najbolj se je pa trudil, da bi rešil, kar se je še rešiti dalo, gospodar sam. Ko je že z vseh strani sikal plamen iz strehe, je skočil v goreči hlev, da reši še gosi. V tem hipu se je zrušilo nad njim goreče ostrešje in ga pokopalo sredi ognja. Šele drugi dan so potegnili truplo nesrečnega Debelaka iz ruševin, ki je bilo popolnoma zoglenelo. Zapustil je ženo in sedmero otrok.

Vatikanska telefonska centrala. Papež je te dni otvoril v prisotnosti kardinala Pacellija in drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov novo telefonsko centralo v Vatikanu. Ob tej priliki je podarila papežu ameriška telefonska in brzojavna družba zlat telefonski aparat.

Eksplodizija bencina. V petrolejski rafineriji v rumunskem mestu Ploestiju se je vnel rezervoar s 500 vagoni bencina, ki je po-

Podlistek

Ivan Albreht:

Sestra Dolorosa.

(Konec.)

»Sem se že bala, da ne bo nobenega doma,« se je sedaj oglašila na vrtu teta Lona in si otirala znoj s čela in z lic. »Huj, kako to danes pripeka!«

Kakor v plohi je brž izsula, kar sta se menila z Lovračevim Šimnom, in je vmes glasno občudovala Zalkino »premoženje«.

»Šment nazaj; tak je le res Šimen,« se je čudil Rodnik. »Jaz še do te ure nisem mogel nič prav verjeti.«

Ko se je nekoliko ohladilo pod večer, so vsi štirje krenili v Humče.

»Prav za prav bi se zdaj najbolj spodobilo, da ga vzamemo k nam,« je grede dejal Peter Rodnik. »Kaj se bo potikal okrog? Oče spada k sinu.«

Cencan se mu je s pogledom zahvalil in tudi Zalka je bila vesela. Lona pa je menila:

Mislím, da ne bo dolgo ne tukaj ne tam, saj se mu kar vidi, kako peša.«

»O, jaz mu bom že postregla. Pred poroko nam pa res ne sme pobegniti, če je že toliko prestal.«

»Bomo videli,« je dejala Lona.

Ko so zavili k Brežinovicim, so se vsi zavzeli; kajti Šimen jim je po vrtu prihajal nasproti.

»No, pa le nisi res tako pri kraju, kot sem se bala zate,« se mu je čudila Lona in Rodnik ga je meril s pogledi, češ:

»Devetkrat na dan bi te lahko srečal, pa bi ne vedel in ne verjel, da si res Lovračev Šimen.«

Mojca je prinesla mizo in so posedli. Sprva se je vsem beseda malo zatikala, polagoma pa so jeli kramljati kakor res domači in svoji ljudje.

»Tak še enega otroka imaš,« je vpletla Lona.

»Da,« je menil Šimen in je zaprosil Rodnika:

»Samo malo bi rad govoril z vami.«

»Dokler sem živ, lahko še mnogo,« se je zahajljajal kmet in vstal izza mize ter odšel s Šimnom po vrtu.

»Kdaj ste našli Zalko?« je dahnil Lovračev, ko sta bila sama.

Peter Rodnik je jel pripovedovati. Bolj ko je govoril, bolj je Šimen buljil z očmi.

»Rodnik, slišite, ali nimate prav nič takega, da bi človek lahko kaj sklepal?«

»I, seveda, saj otrok ni bil nag. Prejle popoldne sem ji dal, kar je takrat imela na sebi. Naša Hana je vse tako skrbno spravila, bolj ko relikvijske.«

»Potem že,« se je potolažil Šimen, a Rodnik je zaklical:

»Zalka, imaš s seboj, kar sem ti prejle dal?«

»Imam,« je prihitelo dekle k njima. »Ali bi mogoče Cencanov oče tudi radi videli moje bogastvo?«

»Bi mi hotela pokazati?«

»Pojdimo nazaj k mizi, da vam lahko razprostim,« se je šalilo dekle. »To ni kar tako, veste oče...«

Ko je zagledal Šimen vsebino omota, je omahnil na stol:

»Alenka, dete moje —«

Brez umevanja so se spogledali vsi in Lona je skrivaj pokazala na čelo, toda Šimen jo je opazil in jo opovrgel:

»Nisem neumen, nisem. Alenka — vi ji pravite Zalka — je moja in Lenkina hči, prvo dete, ki nama je bilo rojeno v zakonu.«

»Jaz — vaša hči?« je bledela Zalka. »In je potem Cencan moj brat?«

Šimen je samo prikimal. Cencan in Zalka sta bila bolj blede od krede, ko je starec nadaljeval:

»Brž po rojstvu tega otroka sem začel spet mučiti rajno ženo, da dete ni moje. Da bi rešila otroka in sebe in mene trpljenja, mi je rekla, da jo odda v rejo. Ta obleka mi je zdaj razodela, kam jo je dala. Rajna mi je še na smrtni postelji, prav nazadnje, jela govoriti o Alenki, pa ji je smrt odvzela besedo, predno je mogla vse povedati. Bog mi odpusti in vsi, če mi morete.«

Joka, ki se je tedaj razlegel po Brežinovicem vrtu, Šimen ni slišal več. Svojo nalogo je izvršil: hčerko je našel in njegove ure so se bile stekle. Kap mu je pretrgala že itak prhko nit življenja...

Mesto vesele svatovščine so obhajali pri Rodnikovih sedmino za pokojnim Lovračevim Šimnom. Alenka - Zalka se je morala odpovedati komaj vzcveteli ljubezni, udarec, ki jo je potrl do obupa. Tudi Šimen je bil kakor mrlič. Zalka, njegovo vse — in njegova sestra, rodna sestra! Kakor sivolasega starca ga je prihulilo to strašno breme.

Polna bridkosti v srcu je sklenila Zalka, da se odpove mladosti in svetu. Kot usmiljenka se je odločila lajšati tuje gorje. Dolorosa so ji dali v redu ime, Dolorosa — Bridkostipolna. Taka je čez tri leta prišla streč svojemu blagemu dobrotniku in redniku, Petru Rodniku. Zvesto je ču'a ob njegovi postelji, dokler mu ni za veke zatisnila oči. To je bilo edino, s čimer mu je uboga redovnica mogla izkazati hvaležnost za dobrote.

Ob slovesu sta si potem po pogrebu z bratom poslednjič segla v roke.

»Zbogom, brat, je nahnila ona in ni mogla zadrževati solz.

»Zbogom, draga Zalka,« je zastokal brat, a ona:

»Ne; Dolorosa —«

In on, kakor odmev:

»Zbogom, sestra Dolorosa!«

vzročil strohovito eksplozijo, tako da je odneslo 60.000 kg težak pokrov rezervoarja kakor igračo v zrak. Bencin je ves zgorel. Da so preprečili eksplozijo v drugih rezervoarjih, so bencin izpustili. Škoda znaša okrog 30 milijonov lejev.

Potopljeni parniki. Ob portugalski obali se je ponesrečila angleška ladja »Highland hope«. Potnike in posadko so rešili portugalski mornarji, ki so prihiteli na pomoč, tovor se je pa potopil z ladjo vred. — V atlantskem morju se je pa potopil švedski parnik »Ovidia«. Posadko je rešila angleška ladja »Mauretania« in drugi švedski parnik »Endicott«.

Pomota s smrtnim izidom. Pred okrožnim sodiščem v Subotici je bil obsojen trgovec Vilim Rosenberg na štiri mesece zapora in 1800 Din globe, ker je prodal Franu Sokalaju namesto Franc-Jozefove grenčice ocfeno kislino. Sokalaj je, misleč, da ima zdravilno vodo, popil nekaj požirkov in kmalu za tem umrl.

Žene v avstrijskem parlamentu. Pri zadnjih avstrijskih parlamentarnih volitvah je bilo izvoljenih tudi 11 ženskih poslancev, in sicer 9 socijalnih demokratkinj, ena krščanska socijalka in ena v Schobrovem bloku.

Sovjetski industrijski dumping. Rusija je odposlala pred kratkim v Bolgarijo 10 vagonov galoš in gumijastih čevljev in jim nastavila izredno nizko ceno. Izdelek je prvovrsten in daleč prekaša bolgarsko gumijasto robo. Kljub temu so sovjeti nastavili ceno za par galoš in gumijastih čevljev le 80 levov, dočim stane bolgarski izdelek 140 levov. To je povzročilo med bolgarskimi tovarnarji in trgovci silno razburjenje, ker jim preti še to zimo od strani ruske konkurence usoden udarec. Prosili so bolgarsko vladu za zaščito, da ne propade njihova industrija gumija.

Znižanje plač drž. uradnikom v Italiji. Vsled vedno bolj rastočega primanjkljaja v državnem proračunu se je italijanska vlada odločila znižati plače vsem državnim in samoupravnim uradnikom za 12%. Na ta način upa prihraniti okrog 1 milijarde lir. V zvezi z znižanjem plač bo poskušala vlada vplivati tudi na znižanje cen živlenskimi potrebščinam. Po zgledu znižanja plač državnim uslužbencem so začeli tudi privatniki zniževati plače svojim nastavljenjem.

Vojaška vstaja v Rusiji. Razne vesti o razmerah v Rusiji vedo poročati, da je nastalo veliko nerazpoloženje proti boljševškemu diktatorju Stalinu in njegovi brezobzirni komunistični politiki. Odpor proti njemu se je razširil v najvišje kroge rdeče armade. V nevarnosti za svoj položaj je pričel Stalin z are-

tacijami najodličnejših voditeljev boljševiške stranke in funkcionarjev sovjetske vlade. — Pregeljal je tudi znanega generala Blücherja, ki je postal s svojo zmago nad Kitajci v Mandžuriji najpriljubnejša osebnost po celi Rusiji. Vsi evropski listi prinašajo iz Rusije vesti da je Stalinovo preganjanje boljševiških voditeljev zlasti generala Blücherja povzročilo odkriti upor rdeče armade, ki stremlje za popolno odpravo Stalinove vlade.

Kralj chieaških banditov prijet. Policija je na ukaz chieaškega sodišča aretirala glavarja mestnih banditskih tolpe, ki so s svojim početjem strahovali celo mesto in imeli tako moč da so odločujoče vplivali na volitve vsakokratnega župana Chicage. Glavar banditskih tolpe Al Capone je bila najuglednejša in najmogočnejša osebnost v mestu. Vsi so se ga bali in nihče se mu ni upal zameriti. Niti sodnija. Nedavno je bil izvoljen nov sodnik, ki je imel korajžje aretirati Al Capona.

Moskovski proces. V torek je pričela v Moskvi velika sodna razprava proti članom osrednjega odbora industrijske stranke, ki jih obtožnica dolži zarotniških namenov in zvez s francoskim generalnim štabom. Zarotniki da so nameravali izvršiti prihodnje leto preobrat, prekucniti sovjetsko vladu in vzpostaviti stari carski režim. Dva člana tega odbora sta bila že preje ustreljena od boljševikov in tudi sedanje obtožnice najbrž ne čaka ničesar drugega.

Perutninarški tečaj v Ljubljani. Odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani priredi tečaj o vzgoji in za paitanje perutnine in to v času od 2. do 20. decembra t. l. po sledečem razporedu: Dne 2. decembra od pol 11. do 11. ure otvoritev tečaja v valilni centrali Linhartova ul. št. 9, po zastopniku Kmetijske družbe. Od 11. do 13. ure predava g. živin. ref. Zupanc: o temeljnih pogojih uspešne kokošereje. Od 14. do 15. ure ogled in presoja živali za paitanje. Od 15. do 17. ure ogled drž. bakteriolog. zavoda v Ljubljani, Lipičeva ul. Nato predavanje direktorja g. dr. Koma o najhujših boleznih pri perutnini. — Dne 10. decembra od pol 11. do pol 13. ure predava g. Zupanc o vzreji štajerske rjave kokoši, valenje, oskrbovanje piščet in mladih živali do prvega leta. Od pol 15. do pol 16. ure predava g. Seher o kapunjenju in vzreji istih. Od pol 16. do pol 17. ure praktična razkazovanja krmil in paitanje raznih živali. — Dne 20. decembra od pol 11. do pol 13. ure predava g. Zupanc o praktičnih kurnikih, krmelju in negi živali po zimi, itd. Od 15. do pol 18. ure praktično klanje živali in njih priprava za trg, nato zaključek tečaja. Priglasilci na tečaj se še sprejemajo in to pri tajništvu Kmetijske družbe v Ljubljani.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmem dne 14. novembra 1930 je bilo pripeklanih 319 svinj in 7 koz. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari 75 do 100, od 7 do 9 tednov stari 150—200, od 3 do 4 mesece stari 250—350, od 5 do 7 mesecev stari 400 do 450, od 8 do 10 mesecev stari

550 do 650, 1 leto stari 900 do 1100, 1 kg žive teže 10 do 13, mrtve teže 15 do 16 Din. Prodanih je bilo 200 komadov svinj.

Živinski sejem v sredo, 19. novembra v Ljubljani. Živinski sejem je bil glede kupčije srednje živahen. Na sejem je bilo prignanih: 130 konj, 70 volov, 69 krav, 34 telet in 237 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 32 konj, 23 volov, 31 krav, 12 telet in 115 prašičkov za rejo. Cene so ostale napram zadnjemu sejmu v glavnem neizpremenjene, samo teleta so se nekoliko pocenila. Cene so bile: voli I. 9, II. 8 in III. 7 Din kg žive teže, debele krave 4'50—6'50, krave - klobasarice 3—3'50 Din, teleta 10—12'50 Din (preje najnižja cena 11 Din. Prašički za rejo 160 do 250 Din po kakovosti in starosti.

Ing. J. Teržan, Ruše:

Sadje

Važnost artikla lahko najboljše ocenimo, ako vzamemo v roke našo državno uvozno in izvozno statistiko.

Letos je za nekatere doline bilo sadje božji blagoslov. V Dravski banovini je gornja in spodnja Dravska dolina bila deležna te sreče, da je sadje letos obilno rodilo. Tekom meseca septembra se je razvila živahna trgovina s sadjem. Inozemski kupci, predvsem iz Avstrije in Nemčije, so tekmovali pri nakupu južnoštajerskega sadja.

V Vardarski banovini je Tetovska jabolbolka ona, ki ima istotako svetovni glas in jo zelo iščejo.

Konsum sadja se zadnja leta sistematično veča, predvsem v severnih državah.

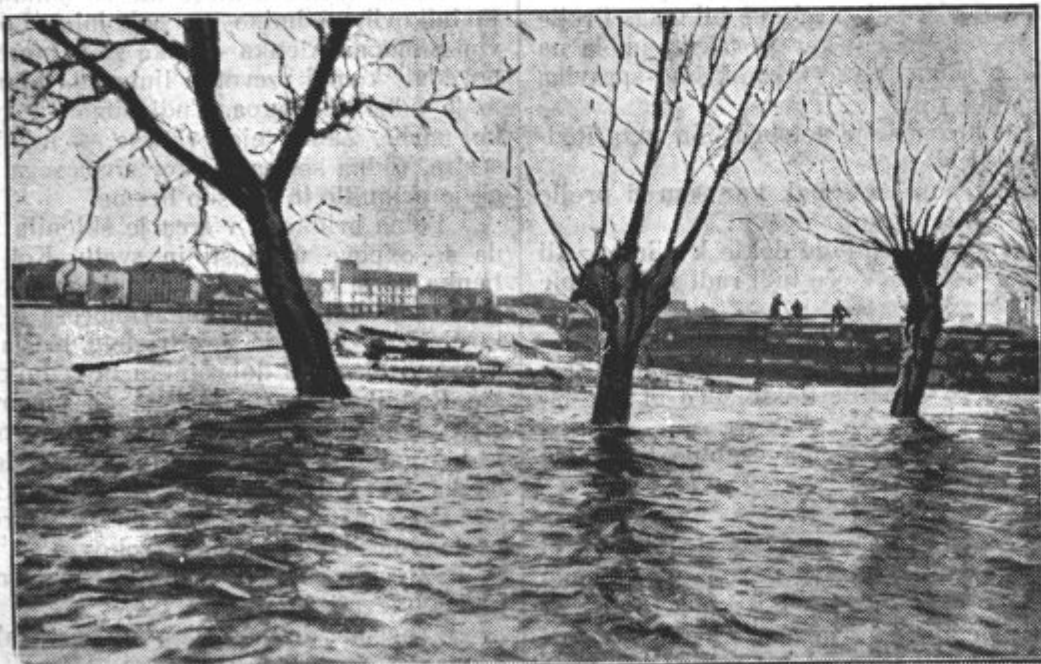
Uživanje sadja je za zdravje velikega pomena. Sadje ima še to prednost, da je po svojem sestavu prikladno, da se lahko uporabi prvič: direktno za jelo namizno sadje, drugič: za marmelade, tretjič: za pijačo (sadjeveč).

Postavlja se vpražanje: izplača li se pridelovanje sadja? Odgovor na to je sledeči: Konsum sadja je velik. Kvalitetno sadje lahko izvažamo. Toda še več! Naša uvezna statistika nam kaže, da smo mi leta 1929 uvozili mnogo sadja in sicer: 14.515 kg jabolok ne v zabojih, 110.728 kg pa v zabojih, skupno za Din 867.085.—. Nadalje smo uvozili: hruške, breskve, višnje, češnje, orehe in drugo preko 300.000 kg v vrednosti Din 4.000.000.—, smokev 1.151.299 kg v vrednosti 6.016.223 Din, ostalo sadje v vrednosti od 1.000.000.— Din.

V letu 1929 smo plačali inozemstvu za sadje okrog 12 milijonov dinarjev. To je naša dvojna škoda. Prva: izvozimo naš denar in obremenjujemo našo uvezno bilanco z izdatki, ki niso potrebni. Druga: Odvzemamo našemu kmetu zaslužek. Vsled prikladnih podnebnih in talnih razmer je mnogo dolin v naši državi prikladnih za sadjarstvo. Glede kakovosti lahko tekmujejo z našim sadjem z vsemi sadjerodnimi deželami Evrope. Da ne omenjamo naše izredno ugodne prilike za sadjarstvo v Dravski banovini, v našem Primorju, v bregoviti Bosni in Šumadiji in deloma v dolinah Vardarske banovine!

Sadjarstvo je torej za one lege, kjer uspeva zares dobra kakovost, zlata jama. Omejiti se hočemo na sadjarstvu naše Slovenije. Po uradni statistiki imamo v Sloveniji okroglo 5 in pol milijona sadnih dreves. Srednji letni pridelek, kadar so več ali manj dobre letine za sadje, znaša okrog 15.000 vagonov raznega sadja. Tri petine pridelka konsumiramo sami doma, dve petini pa prideta v poštev za izvoz.

Ako računamo, da v dobri letini, kot je bila letos v Dravski banovini, pri cenah od povprečno Din 3.— za kg in uri pridelku

Povodenj pri Tilsitu.

Povodenj je zadela tudi vzhodno Prusijo. Slika nam kaže poplavljeni okolico mesta Tilsit-a. V ozadju vidimo nova pristaniška skladišča. Reka, ki je prestopila bregove, se imenuje Memel.

od 150 kg od enega drevesa dobimo izkupiček od enega drevesa Din 450— in da niso bili redki slučajji, da je eno drevo dalo do 1000 Din in še več, nam vse to jasno govori o rentabilnosti sadjarstva.

Ako računamo najnižje, lahko vzamemo povprečni pridelek od 1 ha sadonosnika z 5000—6000 kg. Po ceni od Din 3— za 1 kg dobimo pridelek od 15.000 do 18.000 Din za 1 ha. To pomeni, da je sadjarstvo danes najrentabilnejša kultura. V Sloveniji imamo okrog 16.800 ha sadonosnikov, 16.800×18.000 je 302.400.000, kar pomeni da letni pridelek sadja v Sloveniji predstavlja vrednost od 300 milijonov dinarjev.

Takšno narodno premoženje je pač vredno, da mu posvetimo največjo skrb.

Najnujnejše bi bilo: 1. umnejša oskrba sadovnjakov, ki jih že imamo. Kajti zasaditi nove sadovnjake, traja precej časa in stane denarja. 2. izboljšati dosedanja pridelek, s katerim bomo lahko konkurirali na svetovnem trgu. To je mogoče: prvo s pravilnim zatiranjem boleznin in škodljivcev; drugo z racionalnim gnojenjem in obdelovanjem sadonosnikov.

Sedaj v jeseni moramo okrog sadnega drevja prekopati drevje v obliki kolobarja. Sadno drevo črpa s svojimi tankimi koreninami dlačicami hrano vsepovsod. Zato ni priporočljivo gnojiti samo ozek pas okrog drevesa pod drevesno krono, temveč gnojiti moramo čim širši kolobar, ki naj sega vsaj še polovico preko zunanjega obsega drevesne krone.

Ako se sadjar noče odločiti, da bi svoj sadonosnik kolobarasto prekopal, ker mu je žal ruše, potem mora sadonosnik dobro pobranati. Brana naj v tisto, nasprotno smer in povprek, tako da bo vsak del sadonosnika pobranan trikrat v treh nasprotnih smereh. To je zelo važno, da se ruša razreže, omogoči pristop zraka in vlage, in zemljo oživi.

/elo važno pa je, da zemlji vrnemo ono hrano, ki so jo korenine vsrkale v sebe, odpeljale jo v listje ki je vstvarilo organsko snov in ki se je potem nagomilila v sadju. To rudninsko hrano lahko vrnemo zemlji z 5 kg Nitrofoskala-Ruše, ki vsebuje: dušik, fosforno kislino, kalij in apno v razmerju 6 : 8 : 8 : 33. Gnojenje izvršimo ali v jeseni ali pa zgodaj spomladi.

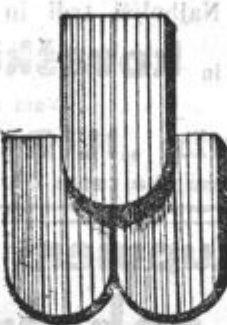
Nadaljni ukrepi za povzdigo sadjarstva bi bili sledeči: Izpopolniti sortiment in drevesničarstvo; urediti vzorne nasade, za demonstrativne svrhe; pouk o umnem oskrbovanju dreves; gnojenju in zatiranju škodljivcev; pouk o spravljajanju in etiviranju sadja; zadržna prodaja in standardizacija našega sadja, ker samo na ta način bomo lahko obdržali trajno inozemski trg.

Dobre cene sadja so najboljša spodbuda kmetovalcem. Skrbeti moramo, da se od kate-

re bodi strani ne unese nesolidno početje v sadjarstvo in trgovino, kajti v tem trenutku smo zgubili svetovni trg. Zadržništvo bi na tem polju največ naredilo v obojestransko zadovoljstvo producenta in konsumenta.

Sejmi:

- 30. novembra: Celje, Sv. Andraž, Rogatec, Goče, Kočevje, Železniki, Planina, Tržič, Turjak, Vače, Gor. Lendava.
- 1. decembra: Martinja vas.
- 3. decembra: Planina Štaj., Konjice, Jesenice Gor.
- 4. decembra: Gomilsko, Polje, Šmarje pri Celju, Kamna gorica.
- 5. decembra: Lož, Dobrepolsko.
- 6. decembra: Sevnica, Dobrna, Luče, Cmurak, Brezovica, Boh. Bistrica, Žužemberk, Borovnica, Murska Sobota.

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

Ekonom generalno zastopstvo za Dravsko banovino

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Vsak, ki prodaja čevlje, trdi

da je dobro blago — tisti pa, ki kupuje, vidi le čevlji po zunanosti in ne more takoj presoditi kvalitete, temveč je prisiljen

zaupati

prodajalčevim trditvam. Ko pa čevlji nosi, se šele prepriča in razočara. Žalibog, da se v tej stroki greši in da že kupec ne sme nobenemu več zaupati. Da je to nepošteno in nesolidno in za trgovino škodljivo, je vsakemu jasno. Zato je treba paziti, komu se sme zaupati. Podpisana prodajalna se bori zoper takšne prodaje in ne riskira svoj ugled na ta način. Svoje blago prodaja le v prvovrstni kvaliteti in kar se pri prodaji trdi, to je tudi resnično.

Priporočamo svojo **bogato zalogo** vseh vrst:

otročji	od Din 40— dalje
dekliški in fant.	" " 80— "
moški	" " 135— "
ženski	" " 125— "
snežni	" " 135— "
galoši	" " 40— "
fantovski à la	
gojzerji " " 160— "	

Izredna kvaliteta so **gojzerji** iz pristne ruske juhte — **po meri** — **nepremočljivi**

Ni nobenega meščana, ki ne bi že pri nas kupil. Vprašajte, če je res!

Za mamice imamo čevlje iz suknja in z flanelo podložene od Din 115— do Din 125—

Razen tega **velika izbira desortiranih čevljev** od Din 80— do Din 120—.

Detajlna prodaja pri **Pollaku**, Dunajska c. 23, dvorišče

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ in kolesa,

Večletna garancija!
Pouk v voženju brezplačen!

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tud
pisalni stroji „Urania“,
so samo pri

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15 dežniki

Na
malo i
Na
veliko!
Ustanovljeno
1839

Ali Vam je že znano

da kupite blago za
zimske sukne,
črn in moder kam-
garn in sportni še-
vijot najugodnejše
v novi trgovini

A. Žlender
Ljubljana

Mestni trg šte. 22

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROTI REVMATIZMU
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ
BEOGRAD
DOBIJA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

SARAJEVSKA 84

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-20

Kupujem vse vrste zobotrebcev

(klinčke) po najvišjih konkurenčnih
cenah ter povrnem denar za mestno
trošarino (šrango).

M. PAKIČ, Ljubljana,
Sv. Petra nasip 27 (za vodo).

EKONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA v
Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, nudi po
najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo ba-
naško in domačo moko, krmila, špecerijsko blago in ostale
v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst
umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega
in splitskega portland-cementa.

Gospodarji!

Gnojite z

APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«,
katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitro-
foskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si pri-
hrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNIKA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z
apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upo-
trebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih
in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Zastopnike

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
s p r e j m e m o.
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je naj-
starejši slovenski koledar, ki je
bil že od naših pradedov najbolj
upoštevani in je še danes naj-
bolj obračunan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek po-
trebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebes-
nimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in
dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke;
— lunine spremembe; — koledar za pravo-
slavne in protestante; — poštno določbe za
Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice,
pobutnice, kupne pogodbe in račune; — kon-
zulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; —
vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajer-
skem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski
Benečiji; — pregled o koncu brejosti živali;
— tabelo hektarov v oralih; — popis vseh
važnih domačih in tujih dogodkov v pretek-
lem letu; — tabele za računanje obresti; —
življenjepise važnih in odločilnih oseb s ali-
kami; — oznanila predmetov, ki jih rabita
kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lanko naroči
tudi pisмено pri založniku:

tiskarni

J. Blasnika nasl. d. d.
v Ljubljani. 619

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavlj: „KmetSKI dom“

Telefon 2847 v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1 Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
6% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7 1/2 %, brez odbitka davka na rento

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vlozne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek, računni pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URĖ: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure.
Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

